REPUBLIKA HRVATSKA
UPRAVNI SUD U RIJECI
Erazma Barčića 5

Poslovni broj: 5 Usl-440/2020-10

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Upravni sud u Rijeci, po sucu Vedranu Juričiću, dipl. iur., uz sudjelovanje zapisničarke Monike Puharić, u upravnom sporu tužitelja Agrofin d.o.o., Umag, Romanija 60/A, zastupanog po opunomoćenicima odvjetnicima u Zajedničkom odvjetničkom uredu Saša Poldan, Goran Gatara, Valentina Vižintin, Marko Komorski i Toni Primorac, Rijeka, Jadranski trg 4, protiv tuženika Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, Zagreb, Frankopanska 1, zastupanog po službenoj osobi Sanji Čičak, radi poreznog nadzora, 14. svibnja 2021.,

presudio je

I. Poništava se rješenje Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, KLASA: UP/II-471-02/19-01/28, URBROJ: 513-04-20-3 od 4. veljače 2020. i rješenje Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Pazin, KLASA: UP/I-471-02/18-01/41, URBROJ: 513-07-18-18-14 od 3. rujna 2018. te se predmet vraća prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak.

II. Nalaže se tuženiku da tužitelju nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu 6.250,00 kn (šesttisućadvjestopedesetkuna), u roku od 60 dana od dostave pravomoćne odluke o troškovima u ovome upravnom sporu.

Obrazloženje

1. Osporavanim rješenjem tuženika odbijena je žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Pazin, KLASA: UP/I-471-02/18-01/41, URBROJ: 513-07-18-18-14 od 3. rujna 2018., kojim je tužitelju utvrđen manji obračunati porez na dohodak od kapitala i smanjenje poreznog gubitka, sve za razdoblje 1. siječnja – 13. prosinca 2015.

2. Citirano prvostupanjsko rješenje temelji se na rezultatima inspekcijskog nadzora koji je nad tužiteljem proveden u svrhu ispitivanja pravilnosti obračunavanja, evidentiranja, prijavljivanja i plaćanja poreza na dobit i poreza na dohodak, o čemu je sastavljen Zapisnik, KLASA: UP/I-471-02/18-01/41, URBROJ: 513-07-18-18-09 od 8. lipnja 2018. u kojem je utvrđeno da je tužitelj Ugovorima o prodaji od 2. siječnja i 5. veljače 2015. osnivaču i odgovornoj osobi društva Aleksandri Vekić prenio imovinu (nekretnine) po cijenama koje su niže od tržišnih, a čime je došlo do izuzimanja imovine u korist člana društva slijedom čega su ispunjenje pretpostavke za utvrđivanja dohotka od kapitala iz čl. 30. st. 1. Zakona o porezu na dohodak (NN br. 177/04, 73/08, 80/10,114/11, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14) te čl. 41. st.

5. Pravilnika o porezu na dohodak (NN br. 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14).

3. Tužitelj osporava zakonitost rješenja tuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava te povreda pravila postupka. U tužbi, izlaže kao i u tijeku upravnog postupka (Prigovor, Žalba) te, u bitnom, navodi kako slijedi. Ističe kako porezno tijelo kao relevantnu vrijednost predmetnih nekretnina uzima procijenjenu vrijednost u nalazima i mišljenima stalnih sudskih vještaka Snježane Basaneže Pavletić (gospodarske struke) i Ante Bandića (građevinske struke), a koji nalazi su izrađeni na zahtjev Županijskog državnog odvjetništva u Puli za potrebe istražnog postupka koji se vodi protiv odgovorne osobe društva Aleksandre Vekić. Nastavno na prethodno, navodi da je postupak protiv prethodno imenovane u fazi prvostupanjskog postupka kojom još nisu saslušani vještaci te da je obrana dala brojne primjedbe na sadržaj nalaza i mišljenja i predložila da se provede novo vještačenje pred sudom. Smatra da je porezno tijelo na okolnost tržišne vrijednosti nekretnina trebalo provesti vještačenje u upravnom postupku, a ne nekritički uzeti kao utvrđenu vrijednost iz nalaza i mišljenja spomenutih vještaka. Navedeno jasno proizlazi i iz odredbe čl. 80. Općeg poreznog zakona (NN br. 115/16; dalje: OPZ), kojom je propisan postupak izvođenja vještačenja, kao i prava stranke u tom postupku, a od koje izričite procesne odredbe se ne može odstupiti i postupiti drugačije uz pozivanje na načelo ekonomičnosti postupka, osobito stoga što je takvim postupanjem uskraćeno stranci pravo na očitovanja na te nalaze, a samim time i mogućnost da na iste iznese svoje primjedbe. Osim toga, tužitelj u tužbi iznosi i druge razloge zbog kojih smatra da su osporavane odluke nezakonite, a koji navodi su ispušteni iz razloga koji će se obrazložiti u nastavku.

4. Tuženik u odgovoru na tužbu ostaje kod navoda iz osporavanog rješenja te predlaže da Sud odbije tužbeni zahtjev.

5. U sporu je održana rasprava te je strankama, u skladu s odredbom čl. 6. Zakona o upravnim sporovima (NN br. 20/10, 143/12, 152/14; 94/16, 29/17; dalje: ZUS), dana mogućnost da se izjasne o zahtjevima i navodima druge strane te o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet ovog upravnog spora.

6. U cilju ocjene zakonitosti osporavanog rješenja tuženika Sud je izveo dokaze uvidom u dokumentaciju koja se nalazi u spisu predmeta upravnog postupka u kojem je doneseno osporavano drugostupanjsko rješenje tuženika i prvostupanjsko rješenje te uvidom u dokumentaciju koja se nalazi u spisu ovog upravnog spora.

7. Na temelju provedenog dokaznog postupka te razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja Sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev osnovan.

8. Među strankama ovog upravnog spora nije sporno da je tužitelj Ugovorima o prodaji od 2. siječnja i 5. veljače 2015. prodao odgovornoj osobi društva pet nekretnina upisanih u zk.ul.br. 1366, 2510, 3816 k.o. Brtonigla za ukupan iznos kupoprodajne cijene od 4.788.744,00 kn; da je porezno tijelo u provedenom postupku nadzora utvrdilo da tržišna vrijednost predmetnih nekretnina iznosi 15.576.738,97 kn; da je pri utvrđivanju tržišne vrijednosti porezno tijelo polazilo od nalaza i mišljenja stalnih sudskih vještaka Snježane Basaneže Pavletić i Ante Bandića, izrađenih na zahtjev Županijskog državnog odvjetništva u Puli za potrebe istražnog postupka koji se vodi protiv odgovorne osobe društva Aleksandre Vekić.

9. Porezno tijelo dužno je zakonito utvrđivati sva prava i obveze iz porezno-pravnog odnosa (čl. 6. st. 1. OPZ-a).

10. Odredbom čl. 77. OPZ-a propisano je da porezno tijelo koristi sva dokazna sredstva potrebna za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje, a osobito: 1. prikuplja obavijesti od poreznog obveznika, drugog sudionika poreznog postupka i drugih osoba; 2. određuje vještake; 3. pribavlja isprave i spise; 4. izlazi na očevid.

11. U čl. 80. OPZ-a propisano je da porezno tijelo odlučuje o potrebi vještačenja. Ako ne postoji opasnost od odgode, porezno tijelo treba obavijestiti sudionike poreznog postupka o osobi koju namjerava imenovati vještakom. Vještaci se imenuju iz reda poreznih savjetnika, a po potrebi iz reda sudskih vještaka odgovarajuće struke (st. 1.). Sudionici poreznog postupka mogu tražiti izuzeće vještaka ako postoji opravdana sumnja u njegovu nepristranost ili ako bi zbog njegovog vještačenja moglo doći do povrede poslovne tajne ili štete za poslovnu djelatnost sudionika. Obrazložen zahtjev za izuzeće podnosi se poreznom tijelu u roku od osam dana od dana primitka obavijesti o imenovanju vještaka. O izuzeću odlučuje čelnik poreznog tijela koje je imenovalo vještaka (st. 2.). O vještačenju se sastavlja nalaz u pisanom obliku. Vještak može biti pozvan na usmeno obrazlaganje nalaza (st. 3.). Nalaz vještaka prilaže se spisu (st. 4.).

12. Odredbom čl. 10. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09; dalje: ZUP) propisano je da se u upravnim stvarima postupa što je moguće jednostavnije i uz što manje troškova, ali tako da se utvrde sve činjenice i okolnosti bitne za rješavanje o upravnoj stvari.

13. Ostvarivanje načela zakonitosti u poreznom postupku znači da je tijelo koje rješava određenu upravnu – poreznu stvar dužno u svemu se pridržavati materijalnih propisa koje primjenjuje u rješavanju konkretne porezne stvari te propisa kojima je reguliran postupak rješavanja određene porezne stvari, konkretno OPZ-a. To se odnosi kako na sve radnje tako i na cjelokupan rad tijela na rješavanju upravne stvari. Drugim riječima, načelo zakonitosti podrazumijeva osiguranje materijalnopravne zakonitosti – odnosno da su pravilno primijenjeni materijalni propisi na temelju kojih se rješava porezna stvar, i formalnopravne zakonitosti – odnosno da su u svemu poštovana procesna pravila poreznog upravnog postupka u svim fazama i radnjama rješavanja porezne stvari i donošenja poreznog akta.

14. Iako je kao polazna točka za utvrđivanje činjeničnog stanja u poreznima postupcima, sukladno odredbi čl. 89. OPZ-a, knjigovodstvena dokumentacija poreznog obveznika, porezno tijelo nije ograničeno samo na poslovne knjige i evidencije kao dokazno sredstvo već je slobodno u izboru dokaza kojima se može poslužiti za utvrđivanje porezno relevantnih činjenica, a kako to jasno slijedi iz ranije citirane odredbe čl. 77. OPZ-a. Porezno tijelo, može iskoristiti sve što može pridonijeti utvrđivanju činjeničnog stanja u pojedinom slučaju, a kakvu će dokaznu snagu (dokaznu vrijednost) imati pojedini dokaz ne ovisi o vrsti dokaza (osim u slučaju javne isprave), obzirom da su u upravnom postupku svi dokazi izjednačeni i svaka se činjenica može dokazivati svim dokaznim sredstvima, već dokaznu snagu utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno (čl. 9. st. 2. ZUP-a).

15. Stoga, sagledavajući iznijeto u tč. 14. obrazloženja ove odluke kroz odredbu čl. 10. ZUP-a koja obvezuje javnopravno tijelo da postupa ekonomično i učinkovito, a što

po logici stvari podrazumijeva i minimalizaciju troškova, Sud je stava da se porezno tijelo u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja relevantnog za oporezivanje može koristiti i nalazima i mišljenima vještaka koji su izrađeni u drugom postupku, međutim, ne na način da se načelo učinkovitosti pretpostavlja načelu zakonitosti. U tom smislu, „zakonitim" dokazom moglo bi se ocijeniti samo ono vještačenje koje je izvedeno, analizirano i prihvaćeno u nekoj vrsti kontradiktornog postupka (parnični, upravni, kazneni i sl.), dok bi vještačenja koja su sastavljena za potrebe vođenja nekog drugog postupka mogla biti relevantan dokaz samo u slučaju da je takva kontrola provedena od strane tijela pred kojim se vodi postupak. U konkretnom slučaju to znači da je porezno tijelo moglo utemeljiti svoju odluku na spornim vještačenjima samo u slučaju da je prethodno provelo procesne radnje koje proizlaze iz odredbe čl. 87. OPZ-a, što uključuje dostavu nalaza vještaka poreznom obvezniku kako bi se on na iste mogao očitovati i dati primjedbe te, eventualno, saslušanje vještaka na usmenoj raspravi na kojoj bi isti iznijeli svoje nalaze te ujedno odgovorili na istaknute primjedbe.

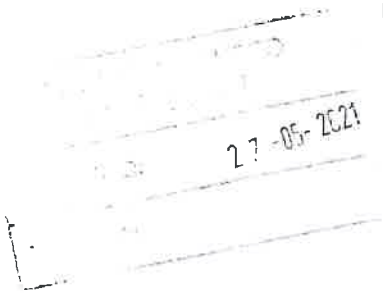
16. Slijedom gore izloženog, obzirom da su, prema ocjeni ovog Suda, odluke poreznih tijela utemeljene na dokazima koji nisu izvedeni sukladno propisanoj proceduri to se pobijana rješenja tuženika i prvostupanjskog tijela ne mogu ocijeniti zakonitima te je stoga, temeljem odredbe čl. 58. st. 1. ZUS-a, valjalo odlučiti kao u tč. I. dispozitiva. U ponovnom postupku prvostupanjsko tijelo vezano je pravnim shvaćanjem i primjedbama Suda iznijetim u ovoj odluci (čl. 81. st. 2. ZUS-a).

17. Uzevši u obzir navedeno, Sud nije našao potrebnim posebno cijeniti druge razloge zbog kojih tužitelj smatra da su osporavani akti nezakoniti, pa stoga isti nisu izneseni u ovoj odluci.

18. Odluka Suda o troškovima spora (tč. II. izreke) temelji se na odredbi članka 79. ZUS-a te odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN br. 142/12, 103/14, 118/14, 107/15; dalje: Tarifa). Tužitelju su priznati troškovi zastupanja po odvjetniku i to: sastav tužbe (2.500,00 kn - Tbr. 23. tč. 1. u vezi Tbr. 50. Tarife) te zastupanje na ročištu održanom 6. svibnja 2021. (2.500,00 kn – Tbr. 23. tč. 2. Tarife), sve uvećano za pripadajući PDV u iznosu 1.250,00 kn, odnosno sveukupno 6.250,00

U Rijeci 14. svibnja 2021.

Sudac
Vedran Juričić, dipl. iur., v. r.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv odluke u tč. I. izreke ove presude nije dopuštena žalba (čl. 66.a st. 1. ZUS-a).

Protiv odluke u tč. II. izreke ove presude dopuštena je žalba Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske. Žalba se podnosi putem ovog Suda u dovoljnom broju primjeraka za sud i sve stranke u sporu, u roku od 15 dana od dana dostave presude. Žalba odgađa izvršenje pobijane presude (čl. 66. st. 5. ZUS-a).